

Danida skal forestå miljøbistanden i programsamarbejdslandene, mens DANCED skal stå for indsatsen i lande med en bruttonationalindkomst over grænsen for bilateral projektbistand. I de øvrige lande tages der konkret stilling til, hvordan indsatsen skal tilrettelægges i forbindelse med udarbejdelse af de regionale strategier.

I Sydøstasien har det resulteret i, at DANCED forestår arbejdet i Thailand og Malaysia, mens Danida tager sig af Vietnam, Cambodja og Laos. I det sydlige Afrika arbejder DANCED i Sydafrika, Namibia, Botswana, Swaziland og Lesotho, medens Danida står for indsatsen i Angola, Malawi, Mozambique, Tanzania, Zambia og Zimbabwe. For de kommende udvidelser af miljøbistanden til de nye lande i de allerede prioriterede regioner og til nye regioner vil den administrative tilrettelæggelse af indsatsen ske i overensstemmelse med de ovennævnte principper og med de indhøstede erfaringer i de første to regioner.

Lad mig derudover minde om, at der under ulandsrammen siden 1993 har været afsat en bevilling på 135 mio. kr. til nye globale miljøindsatser. Denne bevilling vil kunne anvendes til enkeltindsatser, der ligger uden for de prioriterede regioner, herunder også til gennemførelsen af projekter i de små østater.

Selve indsatsen skal følge en række overordnede principper. Der skal for det første lægges vægt på de lokale prioriteringer og behov, og det skal tilstræbes at komme i dialog med planlægningsmyndighederne, natur- og miljømyndighederne og de relevante sektorministerier for at få inddraget miljøhensynene i landenes udviklingsplaner. Den tætte dialog skal fremme lokalt ejerskab og engagement hos samarbejdspartnerne.

For det andet skal kvindernes mulighed for at bidrage til løsningen af miljøproblemerne styrkes, og kønsaspekterne skal analyseres i forbindelse med de konkrete indsatser.

For det tredje skal der være en kombination af offentlig og folkelig deltagelse i udmøntningen af miljøbistanden; modtagerlandenes private sektor, private organisationer og folkelige bevægelser, herunder fagbevægelsen, skal altså inddrages i arbejdet.

Og for det fjerde skal den danske ressourcebase inddrages og udnyttes effektivt. Der skal sættes på et aktivt samarbejde mellem danske myndigheder, uddannelses- og forskningsinstitutioner, folkelige og faglige organisationer og

de private rådgivnings- og industrivirksomheder.

For at sikre prioritering og sammenhæng vil der for hvert land blive udvalgt 3-4 problemkomplekser, der er knyttet til de højt prioriterede regionale miljø- og naturressourceproblemer. Dem vil der blive arbejdet med på flere måder, f.eks. gennem kapacitetsopbygning, folkeligt oplysningsarbejde og etablering af pilotprojekter. I særlige tilfælde vil der også kunne gennemføres indsatser over for miljøproblemer, der ikke er prioriteret i regional sammenhæng, men som er væsentlige for det enkelte land.

Indsatsen på de områder, der har været prioriteret indtil nu, vil fortsætte, og det vil altså sige byer, industri, skove, biodiversiteter og kystzoner. Men regeringen vil åbne for samarbejde på tre nye områder: bæredygtig energianvendelse, landbrug og vandressourcer. Der vil kunne gennemføres projekter, som tager sigte på kapacitetsopbygning, på bevidstgørelse og på oplysning, og der vil kunne etableres demonstrationsanlæg i de bedst stillede ulande, hvor egentlige anlægsinvesteringer påregnes finansieret med modtagerlandenes egne offentlige eller private midler eller udenlandske udviklingsmidler, deriblandt blandede kreditter fra Danida, der på grund af de internationale regler især er egnet til sådanne miljøprojektinvesteringer. I de fattige lande, hvor der er behov for at opbygge en grundlæggende viden og kapacitet, vil der kunne ydes bistand til både drifts- og anlægsudgifter.

Samtidig vil jeg gerne understrege, at der er store muligheder for at benytte miljøbistanden som en aktiv partner i de store infrastrukturprojekter, der er under planlægning inden for miljøsektoren, ikke mindst i de lande, hvor industrialiseringen allerede har taget fart. Miljøbistanden skal altså frem for alt ses som en katalysator og en inspirator for landene, der kan bidrage til deres egenindsats ved løsning af miljø- og naturproblemerne. Miljøbistanden kan ikke i sig selv løse problemerne. Dertil er de alt for overvældende. Men anvendt rigtigt vil den kunne bidrage til en sneboldeffekt, hvor landenes egenindsats kommer i fokus.

Samtidig er det vigtigt at slå fast, at miljøbistandens resultater ikke vil blive opnået fra den ene dag til den anden. Ligesom den almindelige udviklingsbistand kræver den langsigtet indsats og en konstant overvågning og vurdering af indsatsen for at sikre, at den er på rette vej.